

Tukihakukoulutukset 2017

Ei-tuotannolliset investoinnit

Ympäristösopimukset

Ei-tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollisia investointeja on mahdollista hakea vuonna 2017

- Kosteikon perustaminen ja hoito **lomake 195**
- Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen **lomake 196**
  - Hakuasetus 148/2017
- Hakemus liitteineen toimitetaan ELY-keskukseen **15.6.2017** mennessä
  - Ei myöhästymispäiviä
- Hakija voi olla aktiiviviljelijä tai rekisteröity yhdistys
  - Kosteikkojen hoitoa koskevan sopimuksen voi tehdä myös vesilain (587/2011) 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö
- Rekisteröidyn yhdistyksen ja vesioikeudellisen yhteisön on palautettava sopimushakemuksen lisäksi kuntaan lomakkeet 101A,101D,456 tarvittaessa 102A, 102B, 102C

Ei-tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollisen investointihakemuksen liitteenä on toimitettava:

- suunnitelma (sisältää kustannuslaskelman)
- hankkeen sijaintikartta
- hankealueen kartta

Tarvittaessa lisäksi:

- vuokrasopimukset
- kopio yhdistyksen tai vesioikeudellisen yhteisön kokouspöytäkirjasta, jossa investointikorvauksen hakemisesta on päätetty
- selvitys rekisteröidyn yhdistyksen tai vesioikeudellisen yhteisön nimenkirjoitusoikeudesta
- omistus- ja hallintaoikeutta osoittavat selvitykset
- muut tarpeelliseksi katsottavat tiedot

Ei-tuotannolliset investoinnit

- Investointia ei saa aloittaa ennen ELY-keskuksen päätöstä korvauksen myöntämisestä
- Korvausta voidaan hakea kuittiperusteisena tai kertakorvauksena
- Investointi on toteutettava kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös korvauksen myöntämisestä on tehty
- Korvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen ala on vähintään 0,30 ha
- Investoinnin valmistuttua ja viimeistään seuraavana vuonna hankkeen toteuttajan on tehtävä kohteesta ympäristösopimus, jonka ala on vähintään 0,30 ha
- Investoinnin kohteen tulee olla korvauksenhakijan hallinnassa koko investointihankkeen toteuttamisen ajan sekä toteuttamishankkeen jälkeen tehtävän ympäristösopimuksen voimassaolon ajan

Ei-tuotannolliset investoinnit

Hehtaarikohtaiset maksimikorvaustasot:

Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen

3 ha ja sitä pienemmät kohteet: **1862 €/ha**

Yli 3 ha ja enintään 10 ha kohteet: **1108 €/ha**

Yli 10 ha kohteet: **754 €/ha**

Kosteikon perustaminen

11669 €/ha

0,3 ha – 0,5 ha kosteikkokohteilla korvaus enintään 3225 €/kohde

Ei-tuotannolliset investoinnit

- ELY-keskus käsittelee hakemuksen ja suunnitelman, arvioi hakijan hakemuksessa esittämät kustannukset ja vahvistaa päätöksellään hankkeelle myönnettävän korvauksen enimmäismäärän
- Korvauksen myöntämisen edellytykset täyttävät hankkeen pisteytetään valintakriteereiden avulla
- Valintakriteereillä arvioidaan haettavan kohteen odotettavissa oleva ympäristöllinen vaikuttavuus

Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen

Perinnebiotoopilla tarkoitetaan ketoa, niittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon.

Luonnonlaitumella tarkoitetaan pellon ulkopuolista laidunta, jota käytetään karjan rehuntuottoon ja jota ei nykytilassaan voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi

Investointikorvauksella on mahdollista kunnostaa perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia, joilla on:

- Monipuolisen kasvillisuuden ja eläimistön elinympäristöjä
- Pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvää maaseudun kulttuuriperintöä
- Maisemallisia arvoja

Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen

Investointia tarvitaan kohteilla, joilla ylläpitävän hoidon onnistuminen edellyttää kunnostustoimenpiteitä ennen hoidon aloittamista

Investointikorvausta voidaan myöntää kustannuksista, jotka aiheutuvat:

- Puiden ja pensaiden raivaamisesta
- Raivausjätteen ja vieraslajikasvillisuuden poistamisesta
- Aitaamisesta
- Karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden kunnostamisesta
- Lohkokohtaisten muistiinpanojen tekemisestä
- Hankkeen suunnittelusta
- Talkootyöstä, josta ei ole maksettu rahallista korvausta

Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen

- Korvausta ei myönnetä peltomaalla olevien kohteiden kunnostamisesta
- Hankkeen toimenpiteiden tulee perustua asianmukaisesti laadittuun suunnitelmaan, joka toimitetaan hakemuksen liitteenä
- Kunnostuksen jälkeen aluetta on voitava laiduntaa
- Kunnostushankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa

Kosteikon perustaminen

Kosteikolla tarkoitetaan pysyvästi veden osittain peittämää aluetta, joka toimii kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana

Toimenpidettä toteutetaan perustamalla:

- hoidettava kosteikko
- pienten kosteikkojen ketjuja
- kosteikkomaisia tulva-alueita ja –tasanteita niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerretyille kuivatusalueille sekä
- kunnostamalla uomia luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti

Kosteikon perustaminen

- Kosteikkoinvestoinnilla tulee olla edellytykset edistää maatalouden vesistökuormituksen vähentämistä ja/tai lisätä luonnonlaadun yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta
- Kosteikko tai tulva-alue tulee perustaa sellaisiin luontaisesti sopiviin paikkoihin pellolle, pellon reuna-alueelle, metsä- tai joutomaalle, jossa kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on peltoa yli 10 %
- Vesiensuojelua edistävän kosteikkoinvestoinnin kattaman alueen kokonaispinta-alan on oltava vähintään 0,5 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta

Kosteikon perustaminen

Investointikorvausta voidaan myöntää kustannuksista, jotka aiheutuvat:

- Pintamaan ja kasvillisuuden poistosta
- Poistetun maa-aineksen loppusijoittamisesta
- Patojen, pohjakynnysten, penkereiden ja muiden välttämättömien rakenteiden rakentamisesta
- Pohjan, luiskien ja reuna-alueiden muotoilusta sekä reuna-alueiden ja tulvatasanteiden kylvämisestä sekä kasvillisuuden istuttamisesta
- Hoitopäiväkirjan pitämisestä
- Kosteikon suunnittelusta
- Talkootyöstä, josta ei ole maksettu rahallista korvausta

Ympäristösopimukset

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito (perinnebiotoopit, luonnonlaitumet)

Kosteikon hoito

Alkuperäisrotujen kasvattaminen

Ympäristösopimukset

Seuraavia uusia ympäristösopimuksia on mahdollista hakea vuonna 2017:

- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito **lomake 253**
- Kosteikon hoito **lomake 262**
  - Hakuasetus 148/2017
- Hakemus liitteineen toimitetaan ELY-keskukseen **15.6.2017** mennessä
- Hakija voi olla aktiiviviljelijä tai rekisteröity yhdistys
  - Kosteikkojen hoitoa koskevan sopimuksen voi tehdä myös vesilain (587/2011) 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö
- Rekisteröidyn yhdistyksen ja vesioikeudellisen yhteisön on palautettava sopimushakemuksen lisäksi kuntaan lomakkeet 101A,101D,456 tarvittaessa 102A, 102B, 102C

Ympäristösopimukset

- Lomakkeella 253 tai 262 haetaan myös sopimuksen ensimmäistä maksua
- Sopimuksen maksua on muistettava hakea jatkossa vuosittain Vipu-palvelussa tai lomakkeella 101B
- Ilmoitettava myös kasvit Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102B viimeistään 15.6.2017
- Peruslohkojen jaot/yhdistämiset ja uusien lohkojen perustamiset kannattaa tehdä Vipu-palvelussa jo huhtikuun aikana
- Sopimusalan tulee pääsääntöisesti pysyä samana koko sopimuskauden eikä sopimusalaa voi suurentaa
  - Tämä muistettava myös kevään tukihaussa Vipu-palvelussa
  - Mahdollisissa muutostarpeissa yhteys ELY-keskukseen

Ympäristösopimukset

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito
Kosteikon hoito

Sopimushakemuksen liitteenä on toimitettava:

- hoitosuunnitelma (myöhästymispäivät)
- suunnitelmakartta

Tarvittaessa lisäksi:

- vuokrasopimus (oltava voimassa koko sopimuskauden)
- laiduntamissopimus (luonnonlaitumet/perinnebiotoopit)
- hoitopäiväkirja (jos vanha erityistukisopimus on päättynyt)
- jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa sopimuksen hakemisesta on päätetty (ry)

Ympäristösopimukset

Sopimuskausi

- Sopimus tulee voimaan sopimuskauden alkaessa
- Sopimuskausi alkaa 1.5.2017 tai 1.5.2018
- Sopimuskausi on viisivuotinen (1.5.2017–30.4.2022 tai 1.5.2018–30.4.2023)
- Sopimusvuodella tarkoitetaan ajanjaksoa 1.5.–30.4.

Sopimusala

- Sopimukseen haettavat alueet määriteltävä peruslohkoittain
- Sopimusalueen osaksi voidaan hyväksyä yksittäinen peruslohko, jonka pinta-ala on vähintään **0,05 ha**
- Sopimuksen tekemisen vähimmäispinta-ala on **0,30 ha**

Ympäristösopimukset

Kasvikoodit

- Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi
- Ympäristösopimusala, metsämaa
- Ympäristösopimusala, muu ala

Korvaustasot

- Luonnonlaitumet/perinnebiotoopit **450 €/ha/vuosi**
- Maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit **600 €/ha/vuosi**
- Kosteikot **450 €/ha/vuosi**

- Sopimusalueella toteutettavista hoitotoimenpiteistä on tehtävä lohkokohtaisia muistiinpanoja eli pidettävä hoitopäiväkirjaa

- Sopimuksessa hakija sitoutuu hoitamaan sopimusaluetta hyväksytyyn suunnitelman ja sopimusehtojen mukaisesti

Ympäristösopimukset

Hoitosuunnitelman tulee sisältää:

- Arvio hankkeen **vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan sekä sopimusalueen hoidon tavoitteet**
- Suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet, **joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa**
- Hoitosuunnitelma, jossa kuvataan **yksilöidyt** perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet **lohkokohtaisesti** sekä niiden **toteutusaikataulu vuosittain**
- Selostus siitä, **miten hoitotoimenpiteet edistävät sopimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista**

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito

Sopimukseen haettavan kohteen tulee olla pellon ulkopuolista aluetta

Hoitosopimus voidaan tehdä:

- Perinnebiotoopeista
- Luonnonlaitumista
- Metsälaitumista
- Peltojen reuna-alueista, jotka ovat luontoarvoiltaan monimuotoisia tai maisemaltaan merkittäviä
- Pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisistä reuna-alueista tai peltoalueiden metsäsaarekkeista

Kosteikon hoito

Hoitosopimus voidaan tehdä:

- Kohteesta, joka on perustettu ei-tuotannollisen investoinnin tuella
- Kohteesta, jota on koskenut erityistukisopimus monivaikutteisen kosteikon hoidosta
- Kohteesta, joka on pieni kosteikko tai tulvapelto, ja jota on koskenut erityistukisopimus luonnon monimuotoisuuden ja maiseman edistämiseksi
- Kohteesta, joka on perustettu muulla rahoituksella ja joka täyttää ei-tuotannollisen kosteikkokohteen ehdot
- Kosteikoin, tulva-alueen tai luonnonmukaistetun uoman alle jääneestä ja hoitotoimien kohteena olevasta maa-alasta sekä hoidon kannalta riittävästä reuna-alueista

Ympäristösopimuksen tekemisen jälkeen sopimusala ei ole enää maatalouskäytössä olevaa maata

Alkuperäisrotujen kasvattaminen

- Uusia alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksia ei ole enää mahdollista hakea vuonna 2017
  - Maaseutuohjelman tavoitetaso tälle toimenpiteelle täyttynyt
- Alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksen maksatusta haetaan **Vipu-palvelussa** tai 101B-lomakkeella (rastituskohta ympäristökorvaus)
- Voimassaoleviin, vuonna 2015 ja 2016 alkaneisiin alkuperäisrotujen kasvattamissopimukseen on mahdollista hakea eläinmäärän lisäystä vuonna 2017

Alkuperäisrotujen kasvattaminen

- Eläinmäärän lisäystä voimassa olevaan sopimukseen haetaan paperilomakkeella **218E**
- Hakemus toimitetaan oman alueen ELY-keskukseen **15.6.2017** mennessä
- Lisättävien sopimuseläinten
  - oltava puhtasrotuisia ja kuuluttava luotettavaan rekisteröintijärjestelmään, josta ilmenee polveutuminen
  - tulee olla hakijan hallinnassa ja vähintään vuoden ikäisiä jo sopimusvuoden alussa **1.5.2017 (sopimusvuosi 1.5.-30.4.)**
- Liitteenä toimitettava jokaisen sopimukseen lisätyksi haetun eläimen osalta rotupuhtaustodistus/polveutumistodistus
- Lisättävien eläinten tulee olla samaa rotua kuin sopimuksessa jo olevat, esim. PSK-nauta

Alkuperäisrotujen kasvattaminen

- Jos eläin kuolee tai se poistetaan sopimuskauden aikana, se on korvattava viivytyksettä toisella, sopimusehdot täyttävällä eläimellä
- Sopimuseläin tulee korvata myös, mikäli se ei pysty tuottamaan jälkeläisiä
- Korvausilmoitus ELY-keskukseen viimeistään 15 työpäivän kuluessa siitä, kun korvaava eläin on tullut tilalle
- Aina tulisi heti ilmoittaa ELY-keskukseen, mikäli eläin on jouduttu poistamaan ja korvaavaa eläintä ei heti löydy tilalle
- Sopimukseen sisältyvien eläinten määrä ei voi vähentyä sopimuskauden aikana muuten kuin ylivoimaisen esteen vuoksi

Lisää ympäristösopimuksista ja ei-tuotannollisista investoinneista:

Lomakkeet: www.suomi.fi tai www.mavi.fi

- Sopimusehdot ja hakuohjeet ovat lomakkeiden liitteenä
- Laki eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista 1360/2014
- Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta 235/2015
- Valtioneuvoston asetus ei-tuotannollisia investointeja koskevasta korvauksesta 238/2015
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus ympäristökorvauksesta 327/2015
- Hakuasetus 148/2017

MAASEUTU.FI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Tukihakukoulutukset 2017

Ympäristö- ja luomukorvaus

Muutokset vuonna 2017 ja muistettavia asioita

Ympäristösitoumukset vuonna 2017

- **Uusia ympäristösitoumuksia ei** ole mahdollista hakea vuonna 2017
  - Olemassa olevan sitoumuksen voi siirtää tai jakaa
- Sitoumukseen **ei voi lisätä alaa** sitoumuksen ulkopuolelta
  - **Ei 0,10 ha lisäyksiä**, kuten viime vuonna
  - Ei tilusjärjestelyalaa
- Voimassa olevan sitoumuksen maksua haetaan Vipu-palvelussa tai 101B lomakkeella **15.6.2017** mennessä
  - Maksatusta on haettava, jotta sitoumus pysyy voimassa

Ympäristösitoumuksen siirto

- Ympäristösitoumus tai ympäristösitoumuksen osa voidaan **siirtää toiselle viljelijälle, jos hänelle siirtyy ympäristösitoumuksen alaista peltoa vähintään vähimmäisalan (5 ha sitoumuslohkoja tai 1 ha puutarhakasveja) verran**
  - Tällöin muistettava noudattaa sitoumusehtoja **koko peltoalalla**, myös sillä alalla, joka ei ole sitoumuksella
- Sitoumuksen siirrosta ilmoitetaan **lomakkeella 160** (15 vrk hallinnan muutoksesta)
- Sitoumuksen siirrossa voi vaihtaa toimenpiteitä tai luopua lohkoitasolla niiden toteuttamisesta hallinnan siirron perusteella
  - **Toimenpiteiden muutokset 479** lomakkeella kuntaan 15.6.2017 mennessä
  - **Lomakkeella 463** ilmoitetaan toimenpiteeseen sellaiset lohkot, jotka ovat kuuluneet aikaisemmalla haltijalla valumavesien hallinta –toimenpiteeseen ja joiden toteuttamista jatketaan.
    - Vipussa valumavesien muutospainike
- Maksua haetaan Vipu-palvelussa tai 101B lomakkeella 15.6.2017 mennessä

Valumavesi 2017

- Uusia lohkoja ei saa lisätä
- Käsittelymenetelmää ei saa vaihtaa
- Toiselta tilalta siirtyneet lohkot voi lisätä toimenpiteeseen ja lisätietoihin kirjataan miltä tilalta (nimi ja kunta) lohko on tullut hallintaan.
- Alaa ei saa kasvattaa, paitsi jos digitointi tarkentunut ja valumavesijärjestelmä kattaa todellisuudessa koko peruslohkon. (Enintään 5 aarin kasvutapauksissa menetelmä venytetään esitäytössä peruslohkon kokoiseksi)
- *Jos käsittelymenetelmän pinta-alalle on tehty esitäytössä muutoksia, on näkymässä peruslohkon rivillä Lisätietoja-teksti, jonka takaa selviää mitä on tehty.*
- Jollei viputa niin 463.

Ympäristösitoumuksesta luopuminen

- **Sitoumuksesta luopumisesta** ilmoitetaan lomakkeella 474
- Jos sitoumusala vähenee hallinnan siirron perusteella alle vähimmäisalan (5 ha sitoumuslohkoja tai 1 ha puutarhakasveja), **sitoumuksesi raukeaa** ilman takaisinperintää
- Jos luovut sitoumuksesta, **mutta hallintaasi jää vähintään** vähimmäisala sitoumuksen alasta peltoa, aiheutuu tästä takaisinperintä koko sitoumusajalle
- Sitoumuksesta ei ole enää mahdollista luopua lannoitevalmisteasetuksen muutoksen perusteella, kuten vuonna 2016

Muistettavia asioita lohkokohtaisista toimenpiteistä

Lietelannan sijoittaminen peltoon sekä lannan ja orgaanisten aineiden kierrättäminen

- **Toimenpiteitä ei ole pakko toteuttaa vuosittain**
- Ehtojen mukaisesti levitetty ala ilmoitetaan syysilmoituksella 31.10.2017 mennessä Vipu-palvelussa tai lomakkeella 465
  - Tarvittaessa liitteeksi lomake 465L lannan tai lannoitteen vastaanottamisesta
- Korvausta maksetaan enintään 60 % sitoumusalasta

Monivuotinen ympäristönurmi

- Voimassaolevat monivuotiset ympäristönurmialat tulee ilmoittaa monivuotisena ympäristönurmena, muutoin toimenpiteestä maksettu korvaus peritään takaisin edellisiltä sitoumusvuosilta
- **Alaa ei voi lisätä**, muutetaan kunnassa monivuotiseksi nurmeksi

Muistettavia asioita lohkokohtaisista toimenpiteistä

Luonnonhoitopeltonurmi

- Luonnonhoitopeltonurmi tulee olla samalla alalla vähintään kaksi vuotta
  - Jos et ilmoita voimassaolevaa luonnonhoitopeltoa luonnonhoitopeltona, toimenpiteen ympäristökorvaus peritään takaisin edelliseltä sitoumusvuodelta

Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla

- Toimenpiteeseen ilmoitettava vähintään 0,05 ha vähintään yhdelle kasvulohkolle vuosittain
  - Mikäli vähimmäisala ei täyty vuosittain, toimenpiteestä maksettu korvaus peritään takaisin koko sitoumuskaudelta

Muistettavia asioita lohkokohtaisista toimenpiteistä

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

- Ilmoitetaan syysilmoituksella 31.10.2017 mennessä Vipu-palvelussa tai lomake 465
- Kasvipeitteisyyteen ilmoitettava vuosittain vähintään 20 % sitoumusalasta (alueittain)
- Kasvipeitteisyysprosenttia ei kelpaa täyttämään:
  - suojavyöhyke
  - monivuotinen ympäristönurmi
  - luonnonhoitopelto-nurmi*
  - viherlannoitusnurmi*
  - monimuotoisuuspellot*
  - alue, jolla on toteutettu ”orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla” – toimenpidettä*
  - edellisten ohjelmakausien erityistukisopimusalat: suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito* tai turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely
- **Paitsi jos alueelle on myöhemmin kylvetty syyskylvöinen kasvi**
- **Jos tilalla on ilmoitettu nurmia/kesantoja yli 75 % ja se on vapautettu viljelyn monipuolistamisesta, kasvipeitteisyyden korvausta ei makseta**

Muistettavia asioita lohkokohtaisista toimenpiteistä

Kerääjäkasvit

- Maksu enintään **25 %** sitoumusosalasta
- Kerääjäkasvilla ei saa perustaa seuraavan vuoden kasvustoa, pl. kesanto
- kerääjäkasvi ei voi olla ristikukkainen öljykasvi
- öljyretikka, muokkausretiisi ja hunajakukka mahdollinen vain yksivuotisella puutarhakasvilla
- kylvö sadonkorjuun yhteydessä tai sen jälkeen mahdollista vain varhaisperunalla ja varhaisvihanneksilla, tähän liittynyt muokkauskielto poistuu

Viherlannoitusnurmet

- Voi ilmoittaa **samalle alalle enintään kolmena** vuonna peräkkäin
  - Jos ilmoitat samalle kasvulohkolle viherlannoitusnurmea neljänä vuonna peräkkäin, toimenpiteen korvausta ei enää makseta.

Muistettavia asioita lohkokohtaisista toimenpiteistä

Saneerauskasvit

- Maksun ehtona on, että on ilmoittanut avomaan puutarhakasveja vähintään **1 ha:n** alalle jonakin vuonna 2014-2017
- Saneerauskasvin voi ilmoittaa samalle alalle enintään **kolmena kahtena** vuotena peräkkäin
- Maksetaan **enintään 25 %** sitoumusalasta
- Öljyretikka täyttää kasvipeitteisyyttä (syysilmoitus öljyretikka)

Monimuotoisuuspellot

- **Riistakasvipelto ja maisemakasvipelto tulee perustaa vuosittain**
- **Niittykasvipelto oltava lohkolla kaksi vuotta**
  - Tämän jälkeen kasvusto on uusittava, mikäli haluaa pitää lohkon niittykasvipeltona
  - Niittykasviseoksen kylvövuosi ilmoitettava kasvulohkon lisätiedoissa

Lohkokohtaisten toimenpiteiden muutokset

- Ympäristösitoumuksessa valittuihin lohkokohtaisiin toimenpiteisiin voidaan tehdä muutoksia tietyissä tapauksissa:
  - Toimenpiteen vaihtaminen
  - Toimenpiteestä luopuminen
  - Toimenpiteen lisääminen
- Lohkokohtaisten toimenpiteiden muutokset ilmoitetaan lomakkeella 479
- Lomake on palautettava kuntaan 15.6.2017 mennessä, jotta muutokset tulevat voimaan vuodesta 2017 alkaen

Lohkokohtaisten toimenpiteiden vaihtaminen

Lohkokohtaisia toimenpiteitä voi vaihtaa seuraavissa tapauksissa:

- Puutarhakasvien viljelyn aloittaminen, lopettaminen tai puutarhakasvien viljelyn lisääminen vähintään yhden hehtaarin tasolle tai viljelyn vähentäminen alle yhden hehtaarin tason
  - Voi vaihtaa puutarhakasvitoimenpiteeseen/puutarhakasvitoimenpiteen johonkin muuhun
- Hallinnansiirto tapauksissa, joissa ympäristösitoumus siirretään tai jaetaan
- Luomun aloitus tai lopetus
- **Neuvo 2020 kautta silloin, jos maksettava korvaus/ha ei nouse, neuvoja puoltaa mukauttamista ja sitoumuksen ympäristötavoitteet eivät heikkene**
- **Kasvipeitteisyyden voi vaihtaa, jos täytät kasvipeitteisyyttä kasvilla, joka kelpasi kasvipeitteisyyteen v. 2015, mutta ei enää v. 2016 eteenpäin**
  - Em. kasveja* pitää olla ilmoitettu vähintään 20 % vuonna 2015, 2016 tai 2017

*= Suojavyöhyke, monivuotinen ympäristönurmi, luonnonhoitopeltonurmi, viherlannoitusnurmi, monimuotoisuuspelto, monivuotisten puutarhakasvien katettu ala, aiempien ohjelmakausien erityistukisopimusalat (suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito, turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely)

- Kasvipeitteisyyden voi vaihtaa em. tapauksessa mihin tahansa toimenpiteeseen, myös puutarhatoimenpiteeseen
  - Vaikka puutarhakasveja ei ilmoittaisi koko sitoumuskaudella, ei tilalle aiheudu seuraamuksia, koska toimenpiteestä ei ole maksettu

TÄRKEITÄ HUOMIOITA

KOKO SITOUMUSKAUDEN AJAN TOTEUTETTAVAT TOIMENPITEET

- Koko sitoumuskauden toimenpiteitä ei voi muuttaa, jos niitä on ilmoitettu lohkolle (suojavyöhykkeet, monivuotiset ympäristönurmet, valumavesien hallinta)
- Kaikki tilan hallinnassa olevat v. 2015 ja 2016 suojavyöhykkeeksi, monivuotiseksi ympäristönurmeksi tai valumavesien hallinta -toimenpiteeseen ilmoitetut lohkot on ilmoitettava kyseisenä lohkona myös v. 2017
- Jos koko sitoumuskauden toimenpidettä (suojavyöhykkeet, monivuotiset ympäristönurmet, valumavesien hallinta) ei ole ilmoitettu lohkolle (aloitettu), toimenpidettä voi muuttaa Neuvo 2020 kautta, sitoumuksen siirron yhteydessä tai kun aloittaa tai lopettaa luomutuotannon

Lohkokohtaisesta toimenpiteestä luopuminen

Lohkokohtaisesta toimenpiteestä voi luopua seuraavissa tapauksissa:

- Jos sitoumusala, johon toimenpide liittyy, siirtyy toiselle viljelijälle kesken sitoumuskauden
  - Ympäristönhoitonurmet –toimenpiteestä voi luopua, vaikka jäisi 2. vuoden LHP-nurmilohkoja hallintaan
  - Peltoluonnon monimuotoisuus –toimenpiteestä voi luopua, vaikka jäisi 2. vuoden niittyjä hallintaan
  - Jos hallintaan jää koko sitoumuskauden ajan toteutettavien toimenpiteiden lohkoja, ei voi luopua ko. toimenpiteestä
- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu -toimenpiteestä tulee luopua, jos siirtyy luomuun
- Puutarhatoimenpiteestä voi luopua, jos puutarhakasvien viljelyala vähenee alle 1 ha:n
- **Kasvipeitteisyydestä voi luopua, jos kasvipeitteisyyttä täytetään kasvilla, joka kelpasi kasvipeitteisyyteen v. 2015, mutta ei enää v. 2016 eteenpäin**
  - Em. kasveja* pitää olla ilmoitettu vähintään 80 % kohdentamisalueella tai 60 % muulla alueella vuonna 2015, 2016 tai 2017

*= Suojavyöhyke, monivuotinen ympäristönurmi, luonnonhoitopeltonurmi, viherlannoitusnurmi, monimuotoisuuspelto, monivuotisten puutarhakasvien katettu ala, aiempien ohjelmakausien erityistukisopimusalat (suojavyöhykkeiden perustaminen ja hoito, turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely)

Lohkokohtaisen toimenpiteen lisääminen

LOHKOKOHTAISEN TOIMENPITEEN VOI LISÄTÄ SITOUKSELLE SEURAAVISSA TAPAUKSISSA:

- **Ympäristönhoitonurmet –toimenpiteen voi lisätä sitoumukselle seuraavissa tapauksissa:**
  - Suojavyöhykkeeksi voi ilmoittaa alan, josta on syksyllä 2016 tai keväällä 2017 päättynyt edellisten ohjelmakausien erityistukisopimus luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämiseksi, joka on koskenut peltoalaa, tai suojavyöhykkeen perustamisesta ja hoidosta
  - Monivuotiseksi ympäristönurmeksi voi ilmoittaa alan, josta on syksyllä 2016 tai keväällä 2017 päättynyt erityistukisopimus turvepeltojen pitkäaikaisesta nurmiviljelystä
    - Lohkolle haettava korvauskelpoisuutta sekä haettava lohkoa ympäristösitoumukselle Vipupalvelussa peruslohkon lisätiedoissa tai paperilomakkeella 102A, lisäksi varannosta voi hakea tukioikeuksia lomakkeella 289 (15.6.2017 mennessä) (päättynyt 20-v suojavyöhyke/LUMO)
    - **Edellä mainitut toimenpiteiden lisäämiset edellyttävät ympäristökorvauksen sitomusehtojen täyttymistä**

Lohkokohtaisen toimenpiteen lisääminen

- **Viljelijä aloittaa puutarhakasvien viljelyn tai lisää niiden viljelyalaa**
  - Voi valita orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla –toimenpiteen tai puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu –toimenpiteen
- **Viljelijä voi valita uutena toimenpiteenä koko sitoumuskauden ajan toteutettavan toimenpiteen, jos hallintaan siirtyy sellaisia lohkoja, joiden aiempi haltija on toteuttanut kyseistä toimenpidettä ja uusi haltija jatkaa toimenpiteen toteuttamista**
  - Voi valita ympäristöhoitonurmet –toimenpiteen, jos edellisen sitoutuneen lohkolla on toteutettu suojavaöhyke- tai monivuotinen ympäristönurmi –toimenpiteitä
  - Voi valita valumavesien hallinta –toimenpiteen, jos edellisen sitoutuneen lohkolla on toteutettu sääätosalajitus- tai sääätökastelu tai kuivatusvesien kierrätys -toimenpiteitä

LUOMU

- Luomussa muistettava luomusitoumuksen rajoitukset:
  - Puutarhakasvien vaihtoehtoista kasvinsuojelua **ei voi valita**
  - Peltoluonnon monimuotoisuus -toimenpiteestä **ei makseta viherlannoitusnurmia**
  - Lietelannan sijoittamisen ja orgaanisten aineiden kierrättämisen rajoitukset (eräät luomussa kielletyt aineet)

Lohkokohtaisten toimenpiteiden korvaustasot toimenpiteiden vaihtamista Neuvo 2020 kautta varten €/ha →

- TALVIAIKAISEN KASVIPEITTEISYYDEN KOHDENTAMISALUEELLA:

*lantatoimenpiteitä ei voi vaihtaa muihin toimenpiteisiin, voi vaihtaa vain keskenään
*talviaikaisen kasvipeitteisyyden voi vaihtaa lantatoimenpiteisiin, ei muihin

- TALVIAIKAISEN KASVIPEITTEISYYDEN KOHDENTAMISALUEEN ULKOPUOLELLA:

*lantatoimenpiteet voi vaihtaa talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen
*talviaikaista kasvipeitteisyyttä ei voi vaihtaa mihinkään

KOKO ALUEELLA:

- valumavesien hallinnan voi vaihtaa lanta-, talviaikainen kasvipeitteisyys- tai ympäristönhoitonurmet -toimenpiteisiin, jos ei ole ilmoittanut toteuttavansa valumavesien hallinta – toimenpidettä millään lohkollla v. 2015 tai 2016 (lomaketta 643 ei ole palautettu)

- ympäristönhoitonurmen voi vaihtaa lanta- tai talviaikainen kasvipeitteisyys –toimenpiteisiin, jos ei ole v. 2015 tai 2016 ilmoittanut suojavyyhykenurmia, monivuotisia ympäristönurmia tai ensimmäisen vuoden luonnonhoitopeltonurmia

- peltoluonnon monimuotoisuuden voi vaihtaa lantatoimenpiteisiin, valumavesien hallintaan, ympäristönhoitonurmiin tai talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen

Tarkista
kevään
muutokset
et ennen
tukihake-
muksen
lähtöä

Korvauksen määrä €/ha

Perustaso	ei korvausta
Vähimmäisvaatimukset	ei korvausta
Ravinteiden tasapainoinen käyttö	54 € peltoviljelykasvit, 200 € puutarhakasvit

Lohkokohtaiset toimenpiteet, jotka maksetaan ilmoitetun alan mukaan

Lietelannan sijoittaminen peltoon	40 €
Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen	40 €
Valumavesien hallinta	
säätösalaajien hoito	70 €
säätökastelu ja kuivatusvesien kierrätys	250 €
Ympäristönhoitonurmet	
suojavyyhykenurmet	500 € kohdentamis-alueella, 450 € muulla alueella
monivuotiset ympäristönurmet	50 €
luonnonhoitopeltonurmet	120 € kohdentamis-alueella, 100 € muulla alueella

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

20 % tilan sitoumusalasta	4 €
40 % tilan sitoumusalasta	18 e kohdentamis-alueella, 9 € muulla alueella
60 % tilan sitoumusalasta	36 e kohdentamis-alueella, 11 € muulla alueella
80 % tilan sitoumusalasta	54 e kohdentamisalueella
Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla	300 € yksivuotisilla puutarhakasveilla, 500 € monivuotisilla puutarhakasveilla

Peltoluonnon monimuotoisuus

viherlannoitusnurmet	54 €
kerääjäkasvit	100 €
saneerauskasvit	300 €
monimuotoisuuspellot	300 €
Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu	menetelmäryhmä 1: 500 € menetelmäryhmä 2: 350 €

TOIMENPITEIDEN ARVOJÄRJESTYS

Toimenpiteiden arvojärjestys talviaikaisen kasvipeitteisyyden kohdentamisalueella:

Luonnon ja maiseman monimuotoisuus 300€/ha

Valumavesien hallinta 250€/ha

Ympäristönhoitonurmet 120€/ha

Talviaikainen kasvipeitteisyys 54€/ha

Lietelannan sijoittaminen tai ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen 40€/ha

Toimenpiteiden arvojärjestys talviaikaisen kasvipeitteisyyden kohdentamisalueen ulkopuolella:

Luonnon ja maiseman monimuotoisuus 300€/ha

Valumavesien hallinta 250€/ha

Ympäristönhoitonurmet 100€/ha

Lietelannan sijoittaminen tai ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen 40€/ha

Talviaikainen kasvipeitteisyys 11€/ha

MUUTOSMAHDOLLISUUKSIISSA MENNÄÄN TOIMENPIDETASOLLA, EI ALATOIMENPIDETASOLLA

Tärkeitä muistettavia asioita

- **Viljelysuunnitelma**
- **Lohkokohtaiset muistiinpanot**
- **Viljavuustutkimukset (viiden vuoden välein)**
- Viljelykiertosuunnitelma
  - Palautus ollut 2.5.2016 mennessä
  - Viljelijän hallinnassa olevien peruslohkojen eri kasvulohkoilla viljeltäviksi suunnitellut kasvilajit viiden vuoden aikana
- **Peltomaan laatutesti 3. sitoumusvuoden loppuun mennessä eli viimeistään 30.4.2018 mennessä**
  - Mavin lomakkeella 480 tai vastaavat tiedot sisältävällä lomakkeella kuntaan. Lomakkeiden palautus pdf-muodossa mahdollistuu Vipu-palvelussa (**liitteenä syysilmoituksessa**)

Tärkeitä muistettavia asioita

- Ympäristökorvauksen verkkotentti tai koulutuspäivävaatimus **30.4.2017 mennessä**
  - Verkkotentti VIPU-palvelussa
  - Koulutuspäivä **05.04.2017 Seinäjoen Sedun Törnävä-salissa**
- Jos suorittaa tentin 30.4.2017 jälkeen, vuoden **2016** ravinteiden tasapainoisen käytön korvauksesta vähennetään 5 %
  - **Vähennys % tuplaantuu** joka vuosi (5 %, 10 %, 20 %, 40 %)
- Sitoumuksen siirto viimeistään 30.4.2017. Luopuvan viljelijän ei tarvitse täyttää koulutusvaatimusta. Vastaanottavalla tilalla on aikaa 30.4.2018 saakka käydä koulutus tai tehdä verkkotentti.
  - Sitoumuksen siirtotilanteessa sitoumuksen jatkajan pitää täyttää koulutus vaatimus, vaikka edellinen viljelijä olisi sen jo tehnytkin.
- **Sitoumuksen siirto 30.4.2017 jälkeen. Luopuvan viljelijän tulee suorittaa koulutusvaatimus viimeistään 30.4.2017 ja lisäksi jatkajan tulee suorittaa koulutusvaatimus 30.4.2018 mennessä.**

Tärkeitä muistettavia asioita

”Ympäristökasveja” voi päätukihaussa ilmoittaa vain ympäristökorvaukseen sitoutunut ja kyseisen toimenpiteen valinnut

- Suojavyöhykenurmi
- Monivuotinen ympäristönurmi
- Luonnonhoitopeltonurmi
- Viherlannoitusnurmi
- Monimuotoisuuspelto

Pysyvän nurmen alalle ei voi ilmoittaa:

- Suojavyöhykenurmi
- Monivuotinen ympäristönurmi
- Luonnonhoitopeltonurmi
- Viherlannoitusnurmi

Luonnonmukainen tuotanto

Haettavissa vuonna 2017:

- **Uudet luonnonmukaisen tuotannon sitoumukset** (viisivuotinen sitoumuskausi)
- **Lisäalat** vuonna 2015 tai 2016 alkaneeseen luonnonmukaisen tuotannon sitoumukseen
- **Tilatyypin vaihdot** kasvitilasta eläintilaksi tai eläintilasta kasvitilaksi

Uusi luonnonmukaisen tuotannon sitoumus

- Luonnonmukaisen tuotannon sitoumusta hakevan tulee olla
  - Aktiivilijelijä
  - Alaikäraja 18 vuotta
- Uutta luonnonmukaisen tuotannon sitoumusta haetaan vuoden 2017 **paperilomakkeella 215**
  - Lomake jätetään **ELY-keskukseen 15.6.2017** mennessä
  - Lomake osoitteesta **suomi.fi** tai **mavi.fi** -> **Oppaat ja lomakkeet** -> **Viljelijä**
  - **Lomake 215 on samalla vuoden 2017 maksuhakemus**, uuden luomusitoumuksen hakija ei pysty hakemaan maksua Vipussa
- Sitoumuksen **vähimmäisala 5 ha** korvauskelpoisia lohkoja tai sitoumusalasta **puutarhakasvien viljelyssä vähintään 1 ha vuosittain**

Uusi luomuviljelijä

Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään liittyminen

- Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmää ohjaa Evira

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumusta hakevan on liityttävä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään 30.4.2017 (2.5.2017) mennessä

Palautettavat lomakkeet:

- **Valvontajärjestelmään liittymislomake 1 (pakollinen)**
  - **Liitelomake pelloista 1A (pakollinen)**
  - Muut tarvittavat liitelomakkeet esim. liitelomake eläimistä 1D
  - Luomusuunnitelma
- **LIITTYMISPÄIVÄ ON AIKAISINTAAN SE PÄIVÄ JOLLOIN HAKEMUS SAAPUU ELY-KESKUKSEEN**

Uusi luonnonmukaisen tuotannon sitoumus

- Eviran luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään hakeminen ja luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen hakeminen ovat kaksi eri asiaa
  - Molemmat hakemukset toimitetaan ELY-keskukseen
- Luonnonmukaisen tuotannon sitoumushakemus voidaan hyväksyä, kun:
  - **Luonnonmukaisen tuotannon alkutarkastus** tehtynä 15.6.2017 mennessä ja hyväksytty
  - **Koulutusvaatimus** täyttyy sitoumusvuoden alusta 1.5.2017 (koulutustodistus toimitettava hakemuksen liitteenä)
- Muut tarvittavat liitteet:
  - **Liite sitoumukseen haettavista peruslohkoista**, josta näkyvät sitoumukseen haettavat peruslohkot ja luomun vaihe
  - Yhteistyösopimus rehuntuotannosta (kasvitilat)
  - Liite viljelykierrosta haettaessa tilan osan sitoumusta avomaan vihannesviljelyyn

Uusi luonnonmukaisen tuotannon sitoumus

- **Pääsääntöisesti luonnonmukaisen tuotannon sitoumukseen otetaan kaikki tilan korvauskelpoiset peruslohkot**
  - **Jos haet korvauskelpoisten lohkojen jättämistä sitoumuksen ulkopuolelle, ilmoita kyseiset lohkot ja laita perustelut lomakkeella lohkon kohtaan**
  - Esim. viljelykierron ulkopuoliset nurmet on mahdollista jättää sitoumuksen ulkopuolelle
- Lohkot tulee ilmoittaa myös sähköisellä tukihakemuksella Vipussa (tai paperihakemuksena lomakkeella 102B)

Luonnonmukainen tuotanto ja viherryttäminen

- Luomutila **on automaattisesti vapautettu** viherryttämistuen vaatimuksista
  - Jos **ei halua** vapautusta viherryttämisen vaatimuksista, tulee se ilmoittaa tukihakemuksella
- Viherryttämisvapautus koskee vain luomutuotantoon tai siirtymävaiheeseen ilmoitettuja lohkoja
- Tavanomaisesti ilmoitettuja lohkoja tarkastellaan kuten **erillistä tavanomaista tilaa**
- Viherryttämisen korvaus maksetaan vain päätukihaussa siirtymävaiheeseen tai luonnonmukaiseen tuotantoon ilmoitetuille **luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkoille**

Lisäalat luonnonmukaisen tuotannon sitoumukseen

- Lisäalan liittämistä voimassa olevaan luomusitoumukseen haetaan paperilomakkeella 215
  - Toimitetaan ELY-keskukseen 15.6.2017 mennessä
  - Liitteeksi lohkolistaus, josta näkyvät sitoumukselle haettavat peruslohkot sekä luomun vaihe
    - Lomakkeesta **kohdat 1, 2, 4, ja 5**
- Alle 5 ha lisää luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen ulkopuolelta, liitetään olemassa olevaan sitoumukseen
- Yli 5 ha lisää luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen ulkopuolelta, tehdään uusi sitoumus ja vanha sitoumus puretaan

Luomun sitoumuslohkojen muutokset

Muista ilmoittaa myös lohkot, joille haet korvauskelpoisuutta vuonna 2017 tai vaihdat korvauskelpoisuutta. Lnro 471 kopio luomuhakemuksen liitteeksi.

Toisen viljelijän luomusitoumukselta siirtyviä lohkoja voi liittää sitoumukseen päätukihaussa vapaasti. Ei kuulu lomakkeella 215 haettaviin aloihin.

- Lohkoja voi vähentää ilman perintää **toiselle viljelijälle**, mutta ei poistaa maatalouskäytöstä
- **Edellinen viljelijä ei vastaa** seuraavan tekemisistä (lohkojen poisto)

Luomusitoumuksen siirtäminen, raukeaminen ja sitoumuksesta luopuminen

- Sitoumuksen tai sitoumuksen osan siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä
  - Toinen henkilö voi jatkaa sitoumusta siirretyllä alalla
  - Jos toinen henkilö ei jatka sitoumusta siirretyllä alalla, sitoumus raukeaa siirretyn alan osalta eikä tästä aiheudu takaisinperintää
  - Sitoumusta siirrettäessä sitoumuksen vastaanottajan tulee täyttää sitoumuksen hyväksymisen edellytykset ennen sitoumuksen siirtämistä
    - Koulutusvaatimus
    - Eviran luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään liittyminen, lomake nro 1 30.4.2017 mennessä (2.5.2017)
- Sitoumus raukeaa, jos korvauskelpoinen ala laskee sitoumuksen tai sitoumuslohkojen siirtämisen johdosta alle vähimmäisalan
  - Ei aiheuta takaisinperintää
- Jos viljelijä luopuu sitoumuksesta ennen sitoumuskauden päättymistä, maksettu korvaus peritään takaisin

Luomukorvauksen maksaminen ja rajoitukset

Peltoviljelykasvit 160 €/ha

Avomaan vihannekset 600 €/ha

Kotieläinkorotus 134 €/ha

- Noin 75 % kasvituotannon korvauksesta maksetaan syksyllä 2017, loppuosa kasvintuotannon korvauksesta ja kotieläinkorotus kesällä 2018

Ympäristökorvauksen rajoitukset

- Luomutila ei voi valita puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu –toimenpidettä
- Peltoluonnon monimuotoisuus –toimenpiteessä viherlannoitusnurmista ei makseta
- Lietelannan sijoittaminen peltoon ja ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrätys –toimenpiteissä luomussa kielletyt valmisteet

Eläinten hyvinvointikorvaus

- Kaikki laiduntamiseen, jaloitteluun ja ulkoiluun liittyvät toimenpiteet sekä sioilla myös pito-olosuhteisiin liittyvät toimenpiteet, luomutila ei voi valita

Luomusitoumuksen myyntikasvivaatimus

- Luomukasvitilan on viljeltävä myyntikasveja keskimäärin **30 %:lla** sitoumusajasta sitoumuskauden aikana
- Luomuun siirtyvän ja sitoumuksen antavan tilan on viljeltävä myyntikasveja vasta 4. ja 5. sitoumusvuonna
- Myyntikasvivaatimusta ei tarvitse noudattaa, jos:
  - Tilalla on kirjallinen yhteistyösopimus luomukotieläintilan kanssa, pääosa tilan tuotannosta on myytävä sopimustilalle
    - Jäljennös yhteistyösopimuksesta on toimitettava ELY-keskukseen, jotta myyntikasvivaatimuksesta voidaan poiketa
    - Yhteistyösopimus: Kuitit rehujen myynnistä yms. Yhteistyösopimuksessa on kuvattava toimintaa sekä sen laajuus ja jatkuvuus

Toteutettava myös käytännössä!

- Pääosa sadosta käytetään oman tavanomaisen karjan rehuksi → **5v jälkeen** tilan on tuotettava myyntikasveja 30 %:lla sitoumuslohkoista tai siirrettävä karja luomuvalvontaan (eläntiheysvaatimuksen ei tarvitse täyttyä)

Luomukotieläintuotannon eläintiheysvaatimus

- Tilalla oltava vähintään 0,3 eläinyksikköä luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä sitoumushehtaaria kohti
- Tilan eläintiheyttä laskettaessa otetaan huomioon maatilan keskimääräinen eläinmäärä kalenterivuoden aikana
- Eläintiheyden laskenta keväällä
  - Jos eläintiheysvaatimus ei täyty, tilalle ei makseta kotieläinkorotusta ko. vuonna ja tilan sitoumus vaihdetaan ELY-keskuksessa kasvintuotannon sitoumukseksi
  - Viljelijä voi hakea sitoumuksen muuttamista kotieläintuotannon sitoumukseksi seuraavasta sitoumusvuodesta alkaen
  - ELY-keskus infoaa hakijoita näissä tapauksissa

Avomaan vihannekset

LIITE 1

Tarhaherne, pensaspapu, valko- eli keräkaali, kiinankaali, kukkakaali, porkkana, lanttu, nauris, mukulaselleri, palsternakka, sipulin pikkuistukkaat, purjo, avomaankurkku, kurpitsa, pinaatti, pehmeä keräsalaatti, raparperi, punajuurikas, keltajuurikas, ruokasipuli (sis. punasipuli ja jättisipuli), punakaali, savoijinkaali (kurttukaali), ruusukaali, parsakaali, kyssäkaali, lehtiselleri, kesäkurpitsa, rapeakeräsalaatti, tilli, persilja, valkosipuli, meloni, lamopinaatti, muut vihannekset, parsa, yrttikasvit (alle tai yli 5v), salaatti.

Myyntikasvien luettelo

LIITE 2 Myyntikasvien luettelo

Syysvehnä, syyskaura, kevätvehnä, durumvehnä, syyspelttivehnä, kevätspelttivehnä, ruisvehnä, kevätruis, syysruis, rehuohra, mallasohra, syysohra, kaura, viljojen seoskasvusto, viljojen ja öljykasvien seoskasvusto, tattari, hirssi, kvinoa (kinua), maissi, sokerimaissi, muut viljat, ruokaherne, rehu-herne, valkuaiskasvien ja öljykasvien seoskasvusto, valkuaiskasvien ja viljojen seoskasvusto, härkäpapu, soijapapu, ruokaperuna, ruokateollisuusperuna, tärkkelysperuna, varhaisperuna, siemenperuna, sokerijuurikas, tupakka, kuitunokkonen, ruistankio (Camelina, kitupellava), kevätrypsi, syysrypsi, kevätropsi, syysrapsi, auringonkukka, öljykasvien seoskasvusto, humala, kuituhamppu, öljyhamppu, öljypellava, kuitupellava, siemenmausteet ja lääkekasvit, ratamo, kumina, sinappi, lääkepaju, ahdekaunokki (energiantuotantoon), tarhaherne, pensaspapu, valko- eli keräkaali, kiinankaali, kukkakaali, porkkana, lanttu, nauris, mukulaselleri, palsternakka, sipulin pikkuistukkaat, purjo, avomaankurkku, kurpitsa, pinaatti, pehmeä keräsalaatti, raparperi, punajuurikas, keltajuurikas, ruokasipuli (sis. punasipuli ja jättisipuli), punakaali, savoijinkaali (kurtukaali), ruusukaali, parsakaali, kyssäkaali, lehtiselleri, kesäkurpitsa, rapeakeräsalaatti, tilli, persilja, valkosipuli, meloni, lamopinaatti, muut vihannekset, parsa, omena, pihlaja (marjantuotantoon), päärynä, muut hedelmät, luumu, tyrni, kirsikka, viinirypäle, mustaherukka, punaherukka, valkoherukka, karviainen, vadelma ja mesivadelma, mansikka, mesimarja, pensasmustikka, marja-aronia, saskatoon (marjatuomipihlaja), muut marjakasvit, koristekasvit (alle tai yli 5 v.), leikkovihreä ja leikkohavu (alle tai yli 5 v.), taimitarhat (alle tai yli 5 vuotta, marja-, hedelmä- ja koristekasvit), yrttikasvit (alle tai yli 5 v), aitohunajakukka, linssi.

Valvottu tuotanto seuraavilla siemenkasveilla: apila, englanninraiheinä, italianraiheinän, ruokonata, timotei, nurminata.

Puutarhakasvit

LIITE 7 Puutarhakasvit

- Yksivuotisiin puutarhakasveihin luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan koristekasveja, vihanneksia, siemenmausteita, mauste- ja lääkekasveja. Koristekasveilla tarkoitetaan yksi- ja monivuotisia avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyjä koristekasveja. Vihanneksiin luetaan myös muun muassa tilli, persilja ja piparjuuri sekä monivuotiset vihannekset kuten maa-artisokka, raparperi ja parsas. Siemenmausteisiin luetaan muun muassa korianteri ja sinapit. Mauste- tai lääkekasveihin voidaan lukea muun muassa basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomillasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatkerokko, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, minttu, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen, ei kuitenkaan kuitunokkonen, punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siänkärsämö, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki, yrtti-iiso ja lääkepaju, jonka viljelystä on sopimus lääketehaan kanssa.
- Monivuotisiin puutarhakasveihin luetaan muun muassa omena, luumu, kriikuna, kirsikka, päärynä, makea pihlajanmarja, mansikka, mustaherukka, punaherukka, valkoherukka, viherherukka, karviainen, vadelma, mesivadelma, mustavatukka, mesimarja ja jalomaarain, tyrni, pensasmustikka, marja-aronia, ruusu ruusunmarjojen tuotantoon, ruusukvitteni, tuomipihlaja, puolukka, karpalo ja lakka.
- Taimitarhakasveilla tarkoitetaan monivuotisten koristekasvien eli perennoiden, pensaiden ja puiden sekä marja- ja hedelmäkasvien taimituotantoa, johon luetaan myös katu- tai puistopuuviljelykset. Taimitarhakasveihin luetaan myös pellolla kasvatettavat monivuotiset puut ja pensaat, joista korjataan ammattimaisesti vuosittain leikkohavuja tai leikkovihreää. Taimitarhaviljelyalaan kuuluu myös pistokkaiden ja astiataimien tuotanto kasvulohkoilla katteiden alla, esimerkiksi kevyissä muovihuoneissa.

Kiitos!

